

ENYERE NDỊ EFESQS MMUQ NSQ

Ọlu Ndi-ozì 19:1-20

IHEÒMÙMÙ 338

Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Mu onwem nēji miri me unu baptisim n’ezie ka unu we Chègharia: ma Onye nke nābia n’azum kam ike, Onye m’nērugh ichi akpukpọ-ukwu-Ya: Onye ahu gēji Mọ Nsọ na ọku me unu bapitzim” (Matiu 3:11).

I Pọl n’Efesqs

- 1 Pọl juru ọfọdu ndị nke Kraist nọ n’Efesqs ma ha anatawo Mmuq Nsọ site na mgbe ha ji kwere na Kraist, Ọlu Ndi-ozì 19:1, 2
- 2 Awuru ndia náesouzo Kraist mmiri dika Kraist si kuzie ya, Ọlu Ndi-ozì 19:3-5; 8:16; 18:25
- 3 Ndia náesouzo Kraist natara Mmuq Nsọ mgbe Pọl, bikwasiri ha aka n’isi, Ọlu Ndi-ozì 19:6, 7; 8:17; I Timoti 4:14; 2 Timoti 1:16
- 4 Pọl gwara ha okwu Chineke n’ulonzuko ha ogologo onwa atọ, kwu kwa arọ abuo n’ulo akwukwo nke Tiranqs, Ọlu Ndi-ozì 19:8-10
- 5 Pọl mere ihe iribaaama di icheiche, Ọlu Ndi-ozì 19:11, 12; Mak 16:17, 18; I Ndi Korint 12:7-11, 29-31
- 6 Ihe puru ichè mere n’Efesqs nke nyere aha Onyenwe anyi otuto nke ukwu, Ọlu Ndi-ozì 19:13-17
- 7 Ihe nke a wetara bu na otutu mmadu kwuputara mmehie ha n’ihè wee chigharikwute Chineke, Ọlu Ndi-ozì 19:18-20; 2:43; 5:5, 11; Opupu 15:16; 2 Ihe Emere 17:10; Luk 1:65; 7:16

NKQWA DI ICHEICHE

Nime Uwa Niile

“Ganu n’uwa nile, kwusara ihe nile ekere ekere ozi-oma nke” bu iwu nke Jisqs nyere ndi naesouzo Ya (Mak 16:15), o bu kwa iwu a ka Pọl naerubereisi mgbe o naeje Efesqs site na Korint. Efesqs bu ezigbo ebe ikwusa Ozioma n’ihi o bu obodo otutu ndi naazu, naere kwa ahia naeje, o nochikwara uzọ ezi aga Rom ma o buru na i naaga site n’Owuwaaanyanwu. Iheomumu anyi mere ka anyi mara na Pọl noro n’Efesqs ihe kari ri arọ abuo naezisa Ozioma Jisqs Kraist.

Iheomumu anyi naakowa kwa na ndi niile no na Esaia (Asia Minor) nuru okwu nke Onyenwe anyi Jisqs, ma ndi Juu ma ndi Grik. Pọl bu naani otu onye, n’ezie o dirighi ya mfe iwerutere otutu mmadu Ozioma ahụ. Site n’inodu n’obodo nke Efesqs a juputara na mmadu ndi naazu naere kwa mere ka o zute otutu mmadu ndi sitere n’akuku niile nke Esia. O bu ezie na Chineke eziwo Filip ka o gaa n’ozara igwa onozì Etiopia Okwu Chineke, o putakwara ihè n’otuaka ahụ na Onyenwe anyi gafere Osimiri Galili ijekwuru nwoke nke Gerasa, onye ahụ di n’aka mmuq naadighi ocha. Ma Jisqs na Filip biaghachiri nime obodo ebe igwe mmadu no mgbe ha lusi ri olu puru ichè nke ha jere ilu.

Chineke ezubeghi ka ndi nke Ya buru ndi gaekewapu onweha site n’ebe igwe mmadu ozọ bi n’uwa di, kama o chorọ ka ha nodu n’olu nke Onyendu ha mgbe niile, naagwa ha okwu onye nke nzoputa, bu mmadu nke fuworoefu nime mmehie. Anyi onweanyi ndi naagbalị n’ubochi taa iwere okwu Ozioma Jisqs Kraist gwa umummadu, o kwesiri ka anyi nweta okwu ndumodu site n’omume ndi naesouzo Jisqs mgbe ha bara nime uwa niile izisa Ozioma nke Kraist. Agaghi izi umummadu ozi a site n’otu uzọ ma obu uzọ ozọ, ma o putaghi na anyi niile n’otu n’otu gaejezu ebe niile mmadu no ka ha wee nu okwu nke Ozioma nke a. Pọl nogidere n’Efesqs rue ogologo arọ abuo, naakuzi ihe n’ulokwukwo Tiranqs, ndi niile no n’Esia nukwara okwu nke Ozioma ahụ.

Awurụ Ndị náesouzo Jisọs Mmiri nke Nchègharị

N'Efesos Pọl huru ihe ra ka mmadu irinaabuo nime ndi naesouzo Jisos, ndi naamaghi ihe o bula banyere owuwummiri nke Kraist. Ha bu ndi nke Chineke n'ih i na ha chèghariri mgbe ha nuru Okwu Chineke nke Jon Onyeowummiri gwara ha, ewe wuo kwa ha mmiri dika o nyere ha iwu. Mgbe ha nuru na Onye ahụ nke Jon kwuruokwu banyere Ya abjawo, ha were onu nara ozizi nke Pọl banyere Kraist, ewe wuo kwa ha mmiri baa n'aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mmuo Nso. Iheomumu anyi naakowa na "ewe me ha baptizim iba n'aha Onye-nwe-ayi Jisos," nke putara na awuru ha mmiri dika Jisos nyere iwu mgbe O siri: "Ya mere, ganu, me mba nile ka ha buru ndi neso uzom, neme ha baptizim ba n'aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mo Nso" (Matiu 28:19). Okwu Chineke emegideghi onweya n'uzo o bula maoli, ihe ekwukwara n'otu ebe nime ya na ihe edekwara n'akuku ya nke ozo naekwekorita.

Inata Mmuo Nso

Ajuju nke Pọl juru, "Unu natara Mo Nso mgbe unu kwere?" di kwa mkpa n'otuka ahụ. Nzaghachi nke ndi nke Kraist a di n'Efesos na ha anughi obuna ma enyere Mmuo Nso, mere ka Pọl juo ha ihe ha kwenyere. Echiche Pọl chere nke kpatara ajuju a di mfe ighota, na o buru na ha bu ndi naesouzo Jisos Kraist buru kwa ndi awurummiri baa n'aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mo Nso, ha gaamawori ihe banyere Mmuo Nso, ha gaanatawo Ya ri ma eleghanya. N'ubochi nke Ndiozi mgbe ochie, nke a bu nghota nke onye o bula nime ndi naesouzo Jisos nwere na onye o bula nke kwere na Jisos, buru kwa onye edeoworo nso, kwesiri inata Mmuo Nso.

Jon Onyrowummiri ghotara eziokwu a, ikwusa ya bu kwa otu akuku nime olu niile nke ijiozi ya. Mkwuputa ya banyere Kraist bu nke a: "Mu onwem neji miri me unu baptizim n'ezie ka unu we chègharia: ma Onye nke nabia n'azum kam ike, Onye m'nerugh ichi akpukpo-ukwu-Ya: Onye ahu geji Mo Nso na oku me unu baptizim" (Matiu 3:11).

Jisos gwara ndinaesouzo Ya otutu mgbe na Ya gaezitere ha Onyenkasiobi bu Mmuo Nso mgbe O lakwusiwo Nna Ya n'elugwe. (Lee Jon 14:16-26; 15:7-15). Okwu ikpeazu O gwara ndinaesouzo Ya tutu O rigo n'elugwe bu iwu nke a: "Le kwa, Mu onwem neziputa nkwà nke Nnam n'isi unu: ma nodunu n'obodo a, rue mgbe agewere ike nke si n'elu yikwasi unu" (Luk 24:49). Anyi naagu kwa otu a n'olu Ndi-oz: "Mgbe Ya (Jisus) na ha zokoro O we nye ha iwu ka ha ghara isi na Jerusalem puo, kama ka ha chere nkwà nke Nna Ya, nke unu nuru n'onum, ka O kwuru. N'ih i na Jon jiri miri me baptizim n'ezie; ma ageji Mo Nso me unu baptizim mgbe otutu ubochi nagagh-agabiga site n'ugbu a" (Olu Ndi-oz: 1:4, 5). Ndi bu nani ebe olenale nime otutu ebe nime Akwukwonso nke naegosiputa eziokwu ahụ na ndi niile kwerekwere kwesiri inata owuwummiri nke Mmuo Nso.

"Unu natara Mo Nso mgbe unu kwere? bu ajuju nke ndi nke Kraist niile taa kwesiri iza E na ya. O buru na ike adighi nime nzuko ufodu taa, maobu nime ndu mmadu ufodu, ihe wetara nke a bu erubeghisi nye iwu Jisos nyere nke nani: "Nodunu ... rue mgbe agewere ike nke si n'elu yikwasi unu." Mgbe Pọl bikwasiri ndi nso a bi n'Efesos aka n'isi wee kpeekpere, ha natara Mmuo Nso wee suo kwa asusu n'ire ohu dika Mmuo Nso mere ka ha kwue, dika ndi ahụ nwetawokwara n'ulo elu n'ubochi Pentikost. N'ubochi ndia, anyi bu ndi edoworo nso gaasu kwa asusu n'ire ohu dika Mmuo Nso naeme ka ha kwue mgbe anyi natara owuwummiri nke Mmuo Nso ahụ. N'ih i nke a anyi aghaghi ijije n'ihè nke Okwu Chineke, na irubeisi nye ukpuru Ya niile, ma o buru na anyi gaedebe ike ahụ nke anyi natara n'aka Chineke mgbe ejiri Mmuo Nso wuo anyi mmiri.

Ihe ri baama na Olobube Di Icheiche

Na izisa Okwu Chineke nke Pọl zisara puru ichè abughi ihe anaenocha. Iheomumu anyi naagwa anyi na Chineke sitere n'aka Pọl luo olobube di icheiche. Otú o di, oge olobube agafebeghi! Jisos Kraist di otuka ahụ nyahuru na taa, e, rukwa mgbe niile ebighiebi; ihe Chineke mere na mgbe garaaga, O pukwara ma jikere ime n'ubochi taa. Mkwà nke Onyenwe anyi nye ndi nke Ya bu nke a: "Ihe-iriba-ama ndia geso kwa ndi kwere: n'aham ka ha gachilite agwo, o buru kwa na ha anua ihe o bula nebute

onwu, o gagh-emeru ha aru ma-oli; ha gēbikwasi ndi-nriaria aka, agēme kwa ka aru-ha di ike” (Mak 16:17, 18). Nzuko Kraist ezobewo mkwà ndja dika ihe di óké onuahja ma nime ogbo ndja Chineke egosiwo ikwesintukwasijobi n’okwu Ya. Nime oge ohu ndja, anaagwo ndi orja nalu kwa olobube site n’ike ukwu nke Chineke.

N’ebe isiolu di icheiche nke Apostolic Faith, anaenweta akwukwozi site n’akuku uwa dum, narijo maka ekpere, mgbe ufodu, ha narijo kwa maka ichafogoziriaggozi maka ndi orja. Ihe Chineke mere otu onye, O gaemere onye ozog; site kwa n’ihe mgbakwasijuku n’Olu Ndi-ozu 19:12 anaezigara ndi nriaria na ndi nahujanya ichafogoziri ndja. Anaedokwasijochafogoziri eteworo mmanu n’Aha Onyenwe anyi n’elu Baijubi asaghereasaghe, ndiozi nke Chineke ewe bikwasijochafogoziri aka na ya wee kpeekpere ka Chineke gwogoziri onye o bua nke gaanata ya orja ya. Nzaghachi nke ndja naede akwukwo narijo banyere ekpere na ichafogoziri etere mmanu di ebube! Enwere otutu igbaama naenweghi ihe isiagugogoziri site n’onu ndikom na ndinyom nweworo ogwugwo nke aru ha n’aka Chineke site n’ekpere na ijiozi nke ichafogoziri etere mmanu olive.

Ibikwasijochafogoziri Aka N’isi

Site n’aru 1906 mgbe mmiriozuzo nke ikpeazu zoro, otutu okpukpe ugha di icheiche ebiliwo iduhie umummadu site n’ezi olu nke Chineke. “Ayi diri iwu, di-kwa-ra ihe-ama! o buru na ha adigh-ekwu dika okwu a si di, n’ezie o digh chi-obubo diri ha” (Aisaia 8:20). Dika Okwu Chineke si kwu, anyi gaanwaputa ihe niile na onye o bua site n’Okwu Chineke, o buru kwa na ha adighi ka “otu a ka Onyenwe-ayi kwuru,” ha bu ugha na nduhie. Enwewo na mgbe garaaga, enwekwara taa, ndi nasis na ha nwere onyinye na ike di ana nke naadighi dika Okwu Chineke si di. Otutu nime ndi nduhie ndja naekwuputa na ha nwere “onyinye” nke ibikwasijochafogoziri mmadu aka n’isi, ha naekwu kwa na ha puru inye mmadu Mmuo Nso site n’ibikwasijochafogoziri ndi naachogoziri ogwummiri nke Mmuo Nso aka n’isi. O bu ihe nwuta na ndiamuma ugha ndja eduhiewo otutu mmadu. O buru na umummadu anatawo ihe o bua site n’aka ndi nduhie ndja, n’ezie o bughijochafogoziri Mmuo Nso.

O nweghi ebe o bua nime Okwu Chineke nke nwere ibikwasijochafogoziri mmadu aka n’isi dika otu nime onyinye nke Mmuo Nso. Akwukwonsogoziri ekwughijochafogoziri n’ebe o bua na Pol maobu Pita, maobu onye o bua n’etiti Ndiozi nwereike di otu ahu. O bu ezie na Mmuo Nso dakwasijochafogoziri mmadu ndja mgbe Ndiozi bikwasijochafogoziri ha aka n’isi. Emere ka ibikwasijochafogoziri aka n’isi buru uzogoziri ezi edo otu onye maobu otutu mmadu nso maka ijiozi na ilolu Chineke. Rue ubochi taa, ndiokenye na ndi naejiozi nke nzuko Kraist naebikwasijochafogoziri ndi nriaria aka n’isi mgbe ha naekpere ha ekpere maka ogwugwo nke aru ha, na ido Ndiozi n’ulo Chineke nso n’otuka ahu kwa; otutu mgbe ndiozi na ndiolu nke nzuko Kraist naebikwasijochafogoziri aka ha n’isi ndi naachogoziri nzoputa maobu olu omimi ozogoziri nke amara nime ndu ha. O nweghi onye o bua bu ezi onye Chineke gaekwu na ya nwereike inye onye o bua Mmuo Nso. Mmuo Nso bu Onye nke atogoziri nime Ebube atogoziri ahu nke di n’otu Chineke, o dighi kwa mmadu o bua naachijochafogoziri Ya maogoziri bu puru ichijochafogoziri Ya. Umummadu naenweta ike nke Mmuo Nso n’ihi na ha naekpeekpere, naenye Chineke ndu ha, naewetara Chineke ihe olu nke edoro nso. Ndi naanata ike nke Mmuo Nso bu naani ndi edoro nso, Mmuo Nso adighijochafogoziri adakwasijochafogoziri umummadu n’ihi na otu onye bikwasijochafogoziri ha aka n’isi.

N’Aha Jisogoziri

Ihe putara ihe mere n’Efesogoziri nke nyere Kraist otuo n’ebe o di ukwu, wee mee kwa ka otutu mkpuruobi bjakwute Chineke. Ndi Juu asaa bu ndi naejighari nwara ichupu ndimmuogoziri ojogoziri site n’aha Jisogoziri onye Pol naekwusa. Mmuo ojogoziri ahu mara aha Jisogoziri Kraist na nke Pol, ma o juru ndi Juu ndja nke naejighari ichupu mmuogoziri ojogoziri si: “ma unu onwe unu bu ole ndi?” Nwoke ahu nke nwere mmuogoziri ojogoziri wee lusi ndi Juu ahu ogu n’ebe o di ukwu wee tie ha niile ihe nke ukwu nke mere na ha gbalagara. Amara nke a n’Efesogoziri niile, okogoziri egwu wee tugoziri otutu mmadu, ebuli kwara aha Jisogoziri Kraist elu nke ukwu, nke mere na otutu putara ihe wee kwuputa mmehie ha, wee nara kwa Ozioma. Otutu ndi naeme mgbasijochafogoziri kpokotara akwukwo ha, wee rechapu ha oku n’iru ora mmadu, onuahja akwukwo ndja bu ihe di ka Puku olaocha iriise (50,000).

“Otu a ka okwu Onyenwe-ayi were ike naga n’iru n’iru nadi kwa ire.” Mgbe eji ike nke Mmuo Nso naekwu Okwu Chineke, anaazoputa mkpuruobi, anaeme ka ndi orja na ndi na ahujanya di ike,

anaanaputa kwa ndi mmuo ojojo naemekpaaru taa, n'ihu na Jisos Kraist (Okwu ahụ) “di otu aka ahụ nyahuru na taa, e ru kwa mgbe nile ebigh-ebi.”

AJUJU DI ICHEICHE

- 1 Gini mere Efesos ji buru ezigbo ebe dimma ikwusa Ozioma?
- 2 Arọ ole ka Pọl noduru n'Efesos?
- 3 Olee otu anyi si mara na ndia naesouzo Jisos no n'Efesos amataghi ihe o bu banyaere owuwummiri nke Kraist?
- 4 Gini mere Pọl ji wuo ha mmiri ozo ebe o bu na awuwo ha mmiri dika Jon Onyeowummiri ji kuzie?
- 5 Gini mere Pọl jiri juo ma ha anatawo Mmuo Nso?
- 6 Gini mere anyi gaeji wee chee na Chineke chorọ ka ndi nke Kraist niile nata ike nke Mmuo Nso?
- 7 Olee ebe nime Akwukwonso, ka Nzuko nke Apostolic Faith si nweta ike izipuru ndi nraria ichafọ maobu akwa epron nke ekpekwasiri ekpere n'elu ya?
- 8 Gini bu nzube nke mbikwasị aka nzuko Kraist naebikwasị mmadu?
- 9 Gini mere na ndi Juu ahụ nke naejeghari ichupu mmuo ojojo enweghi ike ichupu mmuo ojojo ahụ n'aha Jisos?
- 10 Gini ka enweghi ike ha n'ichupu mmuo ojojo ahụ wetara?